

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Hyemalis - A Dominica I. Adventus Domini nostri usque ad
Dominicam Septuagesimæ

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Primus Christi Adventus mundano tam timendus quàm secundus. Tam
formidandum Mundo præsepe Christi nascentis, quàm Tribunal judicantis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44194

aus, *Qui nobiscum est in via ut ad caelestem nos ducat patriam?* Sed est adversarius iis qui secundum proprias concupiscentias ambulat, ac propterea sicut illum repudiatur & iudicatur tanquam sibi adversarium, sic ab eo iudicandi tradentur summo Iudici. Quod & alibi expressius Ipse Dominus Iudex: *Qui spernit me, & non accipit verba mea, habet qui iudicat eum: sermo quem locutus sum, ille iudicabit eum in novissimo die.* Cur porro iudicabit nisi quia neglectus ante est & ab illo iudicatus?

Ioan. 12.

Atque hinc iterum vide, qualis injuria Christi est sic ab homine iudicari & condemnari! qualis ejus bonitas & patientia, tot à tantis & tanto tempore tolerare injurias! quale demum expectari potest iudicium, post talem in saeculo peractam vitam, quæ non nisi calumniam & probum Christo intulit? *Verum amen*, inquit, *Inimicos meos illos, qui noluerunt me regnare super se, adducite huc, & interficite a me.* Potestne cogitare quale sit illud *interfici ante Christum* & non timere? Aut si mavis amore duci, potestne cogitare te ex inimicis illis unum esse, de quibus loquitur, & non confundi! te Christianum, te Religiosum, te Sacerdotem, inimicum esse Christi! Et ne dubites ita esse, ne putes tibi verba dari, audi quibusnam loquitur:

Luc. 19.

*qui noluerunt, inquit, me regnare super se: Andresne id affirmare, quod Christus super te regnet? Circumspice te ipsum intus & foris, à capite ad calcem, à mane ad vesperam, nulla deberet esse facultas animæ, nulla pars corporis, nulla vitæ actio super quam Christus non regnaret, ut dici posset regnare super te. Nam si vel una deesset, tu ex illa parte ab ejus regno subtractus esses, nec proinde super te totum regnaret. Estne verò vel una pars ita illi subjecta ut in ea vel solâ regnet? Regnatne in oculis, in lingua, in incessu, in desideriis, in gaudiis, & in negotiis? Nonne ibi potius concupiscentia prævalet, ut magis naturæ impetum quàm Gratia motum sequaris? Cur ita porro nisi quia non vis ita premi, quantum necesse est ut regnet in te Christus? *Confregisti jugum meum rupisti vincula mea: dixisti, non serviam.* Itane semper? Respicite hodie. Tibi tuisque precare & procura deinceps omni modo ut quod commendat Apostolus: *Doctrinam Salvatoris nostri Dei ornent in omnibus. Apparuit enim gratia Dei Salvatoris nostri omnibus hominibus, erudiens nos, ut abnegantes impietatem & secularia desideria, sobrii, & iusti, & pie vivamus in hoc saeculo.**

Ier. 2.

Titi 2.

EODEM DIE AD HÆC CHRISTI VERBA:

Nunc Iudicium est mundi. Ioan. 12.

VERITAS PRACTICA.

Primus Christi Adventus, Mundano tam timendus quàm secundus.

Tam formidandum Mundo præsepe Christi nascentis, quàm Tribunal Judicantis,

RATIO EST, Quia idcirco secundus Christi Adventus est timendus mundano, & formidandum mundo est tribunal Iudicantis, quia tunc sententia est ferenda contra mundanos.

Sed in primo Adventu jam illa fertur sententia, jam in præsepe mundus iudicatur: nec minus terribenda est lata sententia quàm ferenda,

Ergo primus Christi Adventus mundano tam timendus est quàm secundus.

Ergo non minus jam formidandum est mundo præsepe Christi nascentis, quàm tribunal Iudicantis. Quod tamen pauci cogitant.

I. PUNCTUM.

RECTE omnino Sapiens: *Quia non profertur citò contra malos sententia, Eccle. 8 abique timore illo filij hominum perpetrant mala. Sed in illo sapientis dicto potest esse aliquid clarum, & aliquid dubium*

A 2

Luc

sive obscurum. Clarum nempe est quod filii hominum, id est mundani homines sine ullo timore peccent, *Non est timor Dei ante oculos eorum*; & clarum item est, quod idcirco tam liberè peccent, quod non statim ac peccant, puniantur; nam pro certo saltem timerent penam, & hoc timore coercerentur: *Veniat mors super illos, & descendant in Infernum viventes*, quasi diceret, si sic ageretur cum peccatoribus ut statim morerentur & perirent, non tanti essent peccatores. Obscurum verò esse posset quod dicit, non citò proferri sententiam contra malos; Nonne jam in Scripturis prolata est contra illos sententia? Nonne jam judicati sunt qui non credunt? Nonne jam condemnati omnes peccatores nisi resipiscant? Nonne jam Christus dixit, *Nunc iudicium est mundi, princeps huius mundi jam iudicatus est*. Responsio est duplex, prima facilis & plana, quod cum dixit sapiens non proferri citò sententiam contra malos, id est, non eam illis declarari aut denunciari, quasi jam jam sit exequutioni mandanda, sicut in iudicio proferretur. Alia vero responsio est, quod licet sit lata sententia in Scripturis, non illam tamen mundani intelligunt, illam audivisse dissimulant; vel quod ejus differatur exequutio, tam parum illa moventur quam si nulla esset. In quo cerè vehementer errant, & ab illo sunt hodie revocandi errore, ut discant non minus verum esse quod jam prolata est contra illos sententia quam quod proferretur; neque minus esse timendam latam sententiam, quam ferendam: Ac proinde primum Christi adventum, cujus hodie memoria renovatur, non minus jam esse tremendum quam si secundus, cum simul renovetur sententia qua mundani judicantur & condemnantur. *Nihil enim minus Præsepe Nascens habet quod formidetur, quam Tribunal iudicanti.*

Quæ proposita Veritas ut declaretur evidentius, primò præmittitur tanquam certum & indubitatum, quod si quid sit in secundo Judicantis Christi Adventu formidandum, sententia præsertim est, quæ contra peccatores proferretur. *O mi frater*, ajebat sanctus Augustinus, *numquid ferrea sunt carnes nostra, ut non contremiscant, volentiam sensus nosse adamansinus ut non mollescat, aut etiam minime evigilet ad illa Dei verba: Ite maledicti in ignem æternum? Quid faciam, dicebat Job, cum surrexerit ad iudicandum Deus, & cum quaesierit quid respondebam illi? Cum vix parvam stillam sermonis*

ejus audierimus, quâ poterit tonitruum magnitudinis ejus intueri? Accipiet armaturam Zelus illius, & quæ plura profecquitur Sapiens ac universa Scriptura, quorum summam complectens Apostolus; horrendum est, inquit, incidere in manus Dei viventi.

II. PUNCTUM.

Sed in primo adventu jam illa fertur sententia. Iam in præsepe mundus iudicatur; Nec minus timenda est lata sententia, quam ferenda.

Tria hinc distinctè declaranda essent, nisi vel essent satis perspicua, vel alibi reservarentur fufius explananda. Primum est, quid mundus? quid mundani? qui potissimum intelligatur? Nempe ii qui ex concupiscentiis inordinatè vivunt, juxta illud sancti Joannis crebrò à nobis usurpandum: *Omne quod est in mundo concupiscentia carnis est, & concupiscentia oculorum, & superbia vite*. Sic Divus Augustinus exponens illa Christi Domini verba; *Non pro mundo rogo, id est, eis qui vivunt secundum concupiscentiam mundi*. O quam multi!

Deinde verò, quod secundum esset demonstrandum, quomodo in Scriptura, in Evangelio, in præsepe, in primo denique Christi adventu sit contra mundum prolata sententia?

Nempe exemplo, & dicto, & facto. Sunt enim qui distinguant factum ab exemplo, quod factum sit aliquid latius & generalius quo exempla & dicta confirmantur, vel quo potentiora sint ad permovendos animos nostros. Nam præter exempla paupertatis, patientiæ, humilitatis, & contemptus mundi quæ nobis Christus edidit: modus præterea quo illa edidit est valde considerandus, videlicet in stabulo, in præsepe, in infantia, in virili ætate, in cruce & in aliis circumstantiis, ubi mirè elucet Divina ejus Sapientia & Bonitas quibus, ut dixi, dicta ejus & exempla roborantur. Quò enim sapientior est qui loquitur, majorem meretur fidem; Et quo est melior seu beneficentior, ac dignior qui nobis præest exemplo, eo nos efficacius ad se trahit. Atque horum trium respectu dixit Dominus, quod esset *Via, & veritas, & vita*.

Via in exemplo; veritas in dicto; & vita in facto seu merito quo & à Patre meruit gratias quibus operari possemus; & de nobis ita bene meritis est, ut ad se corda nostra rapuerit, ad id omne volendum & agendum quod possumus. Nunc autem quòd tribus hisce modis contra mundum sive mundanos sententiam tulerit, habes fufius expositum in opusculo, cujus

Pf. 13.

Pf. 54.

Ioan. 12.
Ibid. 16.

Exhort. ad
Gal. c. 55.

Iob. 31.
Ibid. 26.

Sap. 5.

Hebr. 10.

1. Ioan. 2.

Ioan. 14.

est.

est titulus; *Mundus oppositus Iesu Christo*; brevius vero in frān die Natalis Domini: Sed & videnti nascentem Christum & audienti prædicantem, quid clarius, quid apertius quam quod ait sanctus Bernardus: *In illis omnibus Iudicium mundi arguitur, subvertitur, confutatur*. Poteratne sententia ferri expressior contra Divites quam cum dixit: *Facilius est camelum intrare per foramen acus, quam Divitem intrare in regnum caelorum*. Quid contra superbos & ambientes manifestius, quam hoc ejus pronuntiatum: *Quod hominibus altum est, abominatio est ante Deum*. Expende dictum, *abominatio*, quam sit efficax ad exprimendam mundi condemnationem. Et contra deditos voluptati & curis hujus vitæ, quid significantius quam quod affirmat imperatos illos morituros, venturum ad exigendam vitæ rationem Dominum & Judicem qua die non cogitent, & qua hora non putent, *Et partem illorum fore cum infidelibus & cum hypocritis*.

Serm. 3. in
Nat. Dom.

Matth. 19.

Luc. 16.

Matth. 24.

Luc. 12.

Joan. 8.

Joan. 17.

Quid est capitalem ferri sententiam in reum aliquem, nisi cum legitimus Judex probè cognita causa, pronuntiat talem mortis sententiam à qua nullus appellandi sit locus? At nonne Christus est legitimus mundi Judex? nonne de rebus probè judicat? nonne sic judicavit mortuum in peccato mundanum sicut sacri referunt Codices? nonne mori in peccato est condemnatum esse? nonne hæc est aperièlata sententia, semel, iterum atque amplius in eodem Scripturæ loco prolata: *In peccato vestro moriemini*. Atque ut pateat quale sit hoc peccatum, quibusve sententiam mortis denuntiet: *Vos, inquit, de deorsum estis, ego de supernis sum. Vos de mundo hoc estis: ego non sum de hoc mundo. Dixi ergo vobis quia moriemini in peccato vestro*. Et licet ibidem dicat se non judicare quemquam, nec venisse in mundum ut iudicet mundum, sed potius ut ipsum salvet; sic intelligendus est dicere quemadmodum jam supra declaravi: *se non ita judicare mundum, quasi latam mortis sententiam pœna statim sequatur, sicut quando extremum mundi fiet iudicium & suspenditur sententia, differtur executio; mori vult ante Judex, ne Reus moriatur, morte sua mortem peccatoris vult redimere, si peccator esse de mundo desinat. Sed si pergat mundanus esse, ne quid sibi de morte Christi præsumat & arroget; Non pro mundo, inquit, rogo; Non applico ei mortem & merita mea, nisi ut resipiscat; cum alioquin nisi convertatur, tam*

directè simus oppositi, quam quæ superna sunt his opponuntur quæ de deorsum sunt.

Hæc est itaque Christi sententia tam apertè lata contra mundum & mundanos, quam apertè patet ex ejus dictis & factis mundum esse damnatum, Quod disertè confirmat Apostolus dicens, *nos à Domino corripi, ut non cum hoc mundo damnemur*.

1. Cor. 15.

Restat tertium exponendum, quod non minus timenda sit lata sententia quam ferenda: sicque expeditur facillimè si quod verè timendum est in sententia tum lata, tum ferenda discutimus. Quid est quod timeamus à Judice? Pœnam inquit inferendam, hanc hoc tantum? Nihilne times Christum nisi pœnam inferret? Tene unus servilis tenet timor? non times culpam quæ tanto est gravius malum, quanto Deus qui culpâ offenditur, major est homine qui pœnâ punitur? Sed esto, times pœnam, nonne ex lata sententia jam te agnoscis puniendum? nonne suum æquè prima sententia sortietur effectum ac secunda, cum hæc secunda sit primæ tantum executio, & utraque sententia vel lata vel ferenda sit ejusdem culpæ pœna? Nonne constat hominem non aliter esse reum pœnæ quàm culpæ? Nonne unus & Idem in nobis est utriusque reatus? Nonne propterea si reus pœnæ pœnam timet, pœna illi timenda est statim atque reus est culpæ, aut cum denunciatus est reus pœnæ? Quid quod, rectè sententiæ de rebus, non tam grave est, aut probrosius judicari, vel puniri, quàm fieri pœna dignum: & hoc unum in pœnis vel maximè discernatur, quænam sit causa pœnæ: unde aptè sanctus Augustinus in illud Psalm: *Intende iudicio meo, Deus meus, & Dominus meus in causam meam. Non in pœnam meam, inquit, sed in causam meam*.

Psal. 34.

At dices, non moveri potentiam nisi præfenti objecto, & longè disparem esse rationem pœnæ jam jam insigendæ, & illius quæ futura est aliquando, vel fortè numquam futura, mutato nempe sermone statu, seu mundano converso. Responderi tria debent huic dicto. Primum est, futurum illud de quo est quaestio, esse ex una parte tam certum, tam grave & momentosum, quale est in aeternum damnari: ex alia vero tam incertum, tam fragile & quavis hora futurum, ut non sit Sapientis nec Christiani non timere in tam certo periculo rei tam incertæ; cum præcipuè Christus expressis edixerit verbis, velle se unumquemque nostrum ita

para-

paratum esse quovis tempore, ut nisi sit semper paratus, numquam paratus sit, quia ut dictum est, diciturque alibi fufius, tunc ipse veniet quando minus erit paratus. *Si non vigila-veru veniam ad te, tanquam fur, & nescies qua hora veniam ad te.*

Apoc. 3.

Secundum est, quod Fides si vera sit, habet hoc proprium, ut res absentes & futuras tanquam presentes sistat, & earum perinde producat affectum in parte rationali superiore, ac si oculis cernerentur. Idcirco definitur ab Apostolo *fides sperandarum* (seu futurarum) *substantia rerum, argumentum non apparentium.* Græcè est hypostasis, id est, substantia & existentia rerum futurarum, quasi eas faciat subsistere, & tam presentes exhibeat, quantum ad suum effectum, sicut si revera existerent, unde ibidem de Mose dicitur quod *fide invisibilem tanquam videns sustinuit*: sicque apparet veram in eo non esse fidem, qui se ait futuris non moveri ac presentibus, cum præcipue quod quaeritur, non sit motus sensibilis appetitus, non sit timor ut est humana passio, sed sit affectus rationalis, sit virtus animi, sit illa virtutum prima quæ est Timor Domini quæ est expultrix peccati.

Hebr. 11.

Tertium denique est, quod dum mundanus ait non futuras fore poenas, mutato rerum statu, seque in melius quod bene sperat converso concluditque propterea non esse quod sibi timeat, falsissima est consequentia ex incertissimo antecedenti; Nam dato etiam quod mutandus esset, irane propterea non esset timendus Deus quem mundanus semper videret à se offensum, quamdiu mundanus esset? Putatne in damnatis esse aliquid gravius, quam quod videant Deum à se offensum & sibi valde infensum? Sentiant illi quidem hanc poenam quæ nullo hic sensu percipitur, sed cum ex fide certum sit æquè à Mundano Deum esse offensum & à Deo Mundanum condemnatum sicut si jam ipsis esset poenis additus, potestne Mundanus id credere & non pavere, & non fateri saltem sibi esse timendum? Quid est non timere in illo statu nisi præsumere, nisi laram Judicis irridere sententiam, aut ipsum Judicem spernere vel quia non possit quod minatur exequi, vel quia nolit, quia bonus est, quia patiens & misericors & longanimis. Quæ cum sint tam horrenda, quis non videt eo ipso magis esse timendum peccatori quod minus timet? Sic enim abutendo thesauris divinæ bonitatis,

*thesaurizat sibi iram in die iræ, & tantum abest ut quod ait non sint futuræ poenæ, quin longè futuræ sint graviores: tantum abest ut mutetur rerum status, seque convertat, quin semper in peius ruat, & tamò difficilius respiciat, quantum se posse facilius finxit. *Ve qui pradaris, nonne & ipse pradaberis? & qui spernis, nonne & ipse sperneris? cum consummaveru depraedationem, depraedaberu: cum fatigatus desieru contemnere, contemneru.* Verè enim depraedatur Mundanus qui audita mortis suæ sententiâ nihil timet propter tempus sibi datum, & concessas gratias quibus averat illam mortem: nam sibi tempus illud illasque gratias invito malè usurpat Domino, sicque propterea verè etiam depraedabitur, quando auferentur illa dona quibus abutitur, tandemque fiet quod dixit Dominus: *Omni habenti dabitur & abundabit: ab eo autem qui non habet, & quod habet, auferetur.**

Rom. 2.

Isa. 33.

Luc. 19.

III, PUNCTUM.

P R I M U S ergo Christi Adventus Mundano tam timendus quam secundus.

Nec minus formidandum est Mundo præsepe Christi nascentu, quam Tribunal judicantiu. Ne dilatione inortis aut poenæ consequentis timorem Mundanus differat, jam enim lata est sententiâ, & quod timeret in illa quam futuram & ferendam credit, hoc ipsum in lata timeam; nam idem ipse est Judex & Dominus qui mundum judicavit & judicabit: Idem est crimen, esse de mundo & fuisse. Eadem donique poena est decreta Reo, sed non idem poenæ sensus; hoc solum interest fateor, at non propterea minuendus est timor; nam si ex hac parte motivum timendi deficit, augetur ex alia. Dum enim consideratur Christus tam multa facere & docere contra mundum, profecto magis inde agnoscitur quam grave sit, esse de Mundo, quam dum poenam Mundanus sentiet. Plus est Christum jacere in præsepe, ne sis mundanus, quam te in Inferno volutari, quod fueris. Ex Christo passio propter crimen meum, magis agnosco gravitatem mei criminis, quam si ipse propterea paterer quasvis poenas. Sic disertè S. Bernardus in tertio de Natali Domini. *Ex consideratione remedii, periculi mei aestimo quantitatem, Nesciebam sanus mihi videbar, & ecce mittitur Virgini Filius, Filius Dei altissimi, & jubetur occidi, ut vulneribus meo pretioso sanguinis illius balsamo medeatur. Agnosce ô homo quàm*

quam graua sint vulnera, pro quibus necesse est, Dominum Christum vulnerari! Sed quid prodest agnoscere, nisi ut tanto magis timeas culpam & poenam, quanto magis agnosceis esse timendam? Quam clara & aperta voce modo infantiles panni clamant contra mundum, & de culpa mundanos arguunt; tam disertè & grauius contra clamabunt in Iudicio, & pœnas postulabunt dirissimas; *Ego sum iudex & testis dicit Dominus.* Sicut Maritta quidam Diaconus apud Victoriam Uticensis contra Elpidephorum virum mundanum, quem susceperat in baptismo, dicebat de linteis quæ tum erant adhibita; *Hæc sunt lintea Elpidephore, qua te accusabunt dum Majestas venerit iudicantis, custodi-ente diligentia mea, ad testimonium tuae perditionis.* Sic plane de Christi pannis, de Christi verbis & factis: *Hæc sunt verba & facta, Mun-*

dane, qua te accusabunt, te iudicabunt, te condemnabunt, quia hæc sunt qua te modo accusant, iudicant, & condemnant. Non erit aliud de mundo Christi iudicium quam quod fuit. Ex primo jam factò iudicio, timendum est secundum quod fiet, quia primi est effectus consequens. Ex secundo quod fiet, timendum est primum, quia ejus est causa præcedens. Sic autem utrumque timebitur, si quod est in nobis mundanum & sensuale, tollatur. Non est verus timor otiosus, sicut nec amor; magna operantur ubi sunt, non coactè sed spontaneè secundum Deum, sed voluntariè. Aut si operari renuunt, nec timor nec amor est. Sic loquitur & sic facit, ait sanctus Jacobus, sicut per legem liberati, incipientes iudicari; Quasi si jam iudicari minime, quia jam reuera iudicium incipit ex hac vita, quod in alia perficitur.

1. Pet. 5.

1. Cor. 2.

E O D E M D I E.

ALIA VERITAS PRACTICA.

Nihil in futuro iudicio magis metendum Peccatori, quam quod minus metuit.

QUATIO EST, Quia in futuro iudicio nihil minus metuit Peccator quam benignitatem Christi.

Sed nihil est magis metendum Peccatori quam illa Christi benignitas.

Ergo in futuro iudicio nihil est illi magis metendum, quam quod minus metuit.

Declearatur hæc ratio subtilissimè in 3. parte, Sabbato post Dominam secundam Pentecostes, ubi demonstratur quam sit Agni formidanda ira, juxta illud Apocal. 6. *Abcondite nos à facie sedentis super thronum, & ab ira Agni.*

Vide his conformes alias veritates, notatas in Indice, verbo Iudicium, Timor, &c.

E O D E M D I E,

DE DVPLICI ADVENTV
CHRISTI DOMINI.

*Erunt signa in Sole & Luna, & stellis, & in terris
pressura Gentium. LUC. 21.*

VERI-